

Предшколска установа „ДУГА“

Милована Илића- Чиче , 7.

Крагујевац

**ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА ПРЕДШКОЛСКЕ
УСТАНОВЕ “ДУГА” ЗА РАДНУ 2022/2023.
ГОДИНУ**

Крагујевац, 2022.

На основу одредбе члана 62., члана 119. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“ бр. 88/17, бр. 27/18-др. закон, бр. 10/19, бр. 6/20), члана 73. став 2. тачка 2). Статута Предшколске установе „Дуга“ Крагујевац (бр. од . године), Управни одбор Предшколске установе „Дуга“ Крагујевац на редовној седници одржаној, доноси:

**ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА
ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „ДУГА“ КРАГУЈЕВАЦ
ЗА РАДНУ 2022/23. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

1. УВОД	5
1.1. Циљеви и задаци функционисања установе у радној 2022/2023. години.	6
2. ЛИЧНА КАРТА УСТАНОВЕ	7
3. ОБЛИЦИ РАДА СА ДЕЦОМ	8
3.1. Обухват деце целодневним боравком	8
4. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА И КАДРОВИ	8
4.1. Радно време и организација рада објекта	8
4.2. Преглед броја запослених радника према профилима стручности	9
4.3. Структура и распоред задужења запослених у васпитнообразовном процесу у оквиру 40-часовне радне недеље	10
4.4. Календар рада за школску 2022/23. годину	13
4.5. Језик на ком се организује васпитно-образовни рад	13
5. САРАДЊА СА ПОРОДИЦОМ И ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ	13
5.1. Сарадња са породицом	13
5.2. План сарадње са породицом	14
5.3. Сарадња са локалном заједницом	22
6. КУЛТУРНА И ЈАВНА ДЕЛАТНОСТ УСТАНОВЕ	23
7. ПРОГРАМИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА	24
7.1. Адаптација деце и родитеља на боравак у Установи	24
7.2. Васпитно-образовни рад са децом- јаслена група	25
7.3. Васпитно-образовни рад са децом- васпитна група	28
7.4. Припремни предшколски програм	30
7.5. Пригодни и повремени програми	32
7.6. Радни листови за непосредан рад са децом	32
7.7. Једнодневни излети	33
8. ПРЕВЕНТИВНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА	33
8.1. Програм превентивно здравствене заштите	33
9. ИСХРАНА ДЕЦЕ	36
10. ПЛАНОВИ СТРУЧНИХ ОРГАНА И ТИМОВА	39
10.1. План рада Васпитно-образовног већа	39
10.2. План рада Педагошког колегијума	40
10.3. План рада стручних Актива	41
10.3.1. План рада Актива за развојно планирање	41
10.3.2. План рада Актива медицинских сестара- васпитача	42
10.3.3. План рада Актива васпитача од 3 до 5,5 година	43
10.4. План рада Тима за стручно усавршавање	44
10.5. План рада Тима за инклузивно васпитање и образовање	46
10.6. План рада Тима за заштиту деце од насиља, занемаривања и злостављања	47
10.6.1. Програм заштите деце од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	50
10.7. План рада Тима за самовредновање	51
10.8. План рада Тима за обезбеђивање квалитета и развој Установе	53
11. ПРОГРАМИ РАДА СТРУЧНИХ САРАДНИКА	54

11.1. Програм рада педагога	54
12. ПРОГРАМИ РАДА РУКОВОДЕЋИХ ОРГАНА И ОРГАНА УПРАВЉАЊА.....	58
12.1. План рада Управног одбора	58
12.2. План рада директора	60
12.3. План рада Савета родитеља	62
13. ПЛАН СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ	64
14. ПРАЋЕЊЕ, РЕАЛИЗАЦИЈА И ЕВАЛУАЦИЈА ГОДИШЊЕГ ПЛАНА РАДА УСТАНОВЕ	65
15. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	67
16. ПРИЛОЗИ	68

1. УВОД

Годишњим планом рада Предшколске установе „Дуга“ Крагујевац (у даљем тексту Установа) у складу са школским календаром и Предшколским програмом уређује се **време, место, начини и носиоци** остваривања програма васпитања и образовања као и друга питања од значаја за функционисање Установе.

Годишњи план рада Установе проистиче из *Развојног плана Предшколске установе „Дуга“ за период од 2021. до 2024. године* (дел. бр. 01-03/2021 од 20.01.2021.године), Установа остварује предшколско васпитање и образовање, превентивно-здравствену заштиту, негу и исхрану деце до поласка у школу.

Годишњи план рада за радну 2022/2023. годину доноси се за период од 01. септембра 2022. године до 31. августа 2023. године.

Годишњи план рада Предшколске установе „Дуга“ Крагујевац за радну 2022/2023. Годину, Управни одбор је донео у складу са законским и подзаконским актима:

- *Закон о основама система образовања и васпитања* („Сл. Гласник РС“ бр. 88/17, бр. 27/18-др. закон, бр. 10/19, бр. 6/20);
- *Закон о предшколском васпитању и образовању* („Сл.гласник РС“ бр. 88/17, бр. 18/10, 101/17, 10/19);
- *Статута предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац* (дел. бр. 03/1-5649 од 06.09.2019. године);
- *Правилник о националном оквиру образовања и васпитања* („Сл. гласник РС“, бр. 98/2017);
- *Правилник о стандардима компетенција за професију васпитача и његовог професионалног развоја* („Службени гласник РС-Просветни гласник“, бр. 16/18 од 17.09.2018. године);
- *Правилник о стандардима квалитета рада установе* („Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 14/18);
- *Правилник о вредновању квалитета рада установе* (Службени гласник РС, бр.10/19 од 15.02.2019. године);
- *Правилник о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности предшколске установе* (Сл. гласник РС” – Просветни гласник, бр. 1/19);
- *Правилник о врсти, називу, садржају и изгледу образаца евиденција и јавних исправа и начину њиховог вођења, попуњавања и издавања у предшколској установи* (ступио на снагу 12.09.2019. године);
- *Правилник о стандардима компетенција за професију стручног сарадника у предшколској установи и његовог професионалног развоја* („Службени Гласник РС-Просветни гласник“ број 3 од 13. априла 2021.);
- *Правилник о програму свих облика рада стручног сарадника у предшколској установи* (Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 6 од 4. августа 2021. године);

- *Правилник о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручних сарадника („Сл. Гласник РС“ бр. 81/17);*
- *Правилник о стручном усавршавању и образовању запослених (бр.03/1-527 од 30.01.2019. године);*
- *Правилник о ближим условима за остваривање припремног предшколског програма („Сл. Гласник РС-Просветни гласник“, бр. 5/20212);*
- *Правилник о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Службени гласник РС", бр. 46 од 26. јуна 2019, 104 од 31. јула 2020. године)*
- *Других нормативних аката.*

Оснивач Установе је физичко лице Ненад Ристић. Делатност васпитања и образовања, исхране, неге и превентивно-здравствене заштите остварује се кроз обезбеђење средстава из буџета града Крагујевца и делом од директних корисника.

Код планирања потребних материјалних средстава полази се од:

- броја уписане деце;
- формирних васпитних група;
- броја запослених;
- материјалних трошкова, текућег и инвестиционог одржавања, набавке опреме, дидактичких средстава, потрошног материјала, исхране и других потреба Установе детаљно разрађених кроз финансијски план.

1.1. Циљеви и задаци функционисања Установе у радној 2022/2023. години

Приоритетни задаци Установе у радној 2022/2023. год. усмерени су на обезбеђивање услова за квалитетну имплементацију нових Основа програма „Година узлета“ и биће изведени из следећих циљева:

- стварање сигурне и подстицајне средине за игру и учење деце
- подршка грађењу односа у вртићу (међувршњачких, међу децом различитог узраста, са родитељима, другим одраслима, окружењем)
- грађење културе заједништва
- развијање теме и пројеката у функцији подршке добробити деце
- рефлексија васпитне праксе
- подстицање тимског рада у Установи, у циљу јачања професионалних и личних капацитета запослених и стварања климе поверења, као и заједништва
- стручно усавршавање усмерено на подршку разумевању нових Основа програма, дефинисање смерница за развијање реалног програма у вртићу у складу са концепцијом, хоризонталне стручне размене и подршку васпитачима
- усклађивање програмских докумената са концепцијом „Година узлета“.

Наиме, реални програм не може бити унапред писани документ, већ настаје и гради се у реалном контексту васпитно-образовне праксе кроз заједничко учешће свих учесника. Стога, реални програм је обликован контекстом предшколске установе у којој се остварује. Контекст чини одређена култура и структура установе, непосредна заједница и сви учесници програма.

2. ЛИЧНА КАРТА УСТАНОВЕ

На подручју Града Крагујевца налази се Установа „Дуга“ која се бави предшколским васпитањем и образовањем деце узраста од 12 месеци до поласка у школу. У оквиру делатности Установе организован је целодневни облик рада са децом. У саставу Установе налазе се 3. радне јединице.

Стратегијом дугорочног развоја Установе предвидели смо развијање и унапређивање Установе у различитим подручјима: имплементација плана ширења нових основа програма „Године узлета“, стручно усавршавање васпитача, медицинских сестара-васпитача, стручних сарадника, сарадника и осталих запослених. Подизање нивоа квалитета рада са децом, унапређивање рада Установе кроз сарадњу са родитељима, локалним окружењем, кроз одговорност и професионализам у раду.

Као Установа отворена за промене и развој и ове године ћемо наставити са праксом даљег унапређивања квалитета рада Установе, имајући у виду визију развоја одређену Развојним планом.

Негујући праксу самовредновања сопственог квалитета у раду настојимо да одржавамо све што је потврђена добра пракса и побољшавамо све у чему можемо да будемо још бољи

Након промишљања, приступамо изради мапе вођења промена која у себи садржи фазе увођења промена и фазе утемељења промена. Прва фаза обуке била је разумевање природе и процеса промене (чему тежимо, зашто промена и какву праксу хоћемо да развијемо) Друга фаза је увођење промена уз ослањање на потенцијале. Трећа фаза је да обезбедимо и усталимо организационе структуре за учење у промени. Четврта фаза је да одредимо приоритете и учите из акција – повежите увиде са новим акцијама. Пета фаза је да сагледамо и стварамо нове могућности. Шеста фаза разрађивање приступа укључивања нових чланова, седма фаза је да учимо на различите начине, осма фаза осма фаза је превазилажење застоја и девета фаза је усавршавање рефлексije.

3. ОБЛИЦИ РАДА СА ДЕЦОМ

3.1. Обухват деце целодневним боравком

Деца су у предшколској установи распоређена у групе. Групе су структуриране у складу са узрастом деце од јаслене (1-2, 2-3) и васпитне (3-4, 4-5) до предшколске групе. У Предшколској установи „Дуга“ заступљени су следећи облици васпитно-образовног рада:

целодневни боравак:

- програм неге и васпитања деце узраста од 1 до 3 године
- предшколски програм деце узраста од 3 године до укључивања у програм припреме за школу
- припремни предшколски програм у години пре поласка у школу.

Табела 1. Обухват деце целодневним бораваком

Васпитна структура	Број група	Број деце
Јаслене групе (од 1 до 3 године)		
Васпитне групе (од 3 до 5,5 година)		
Припремне предшколске (од 5,5 година до поласка у школу)		
Укупно:		

4. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА И КАДРОВИ

4.1. Радно време и организација рада објекта

Радно време целодневног боравака износи 11 часова. Боравак деце, на почетку радне године, организује се у складу са педагошким принципима који подразумевају поступност у навикавању деце на живот и рад у групи.

Радно време Установе је од 7 до 17 часова, док је радно време запослених 40 часова недељно.

Табела 1.: Структура установе према временској организацији и месту реализације

Време	Ритам дана
07.00 – 07.50	Јутарњи пријем деце
08.00 – 08.45	Јутарње окупљање деце и игра (индивидуална игра, у паровима, малим групама или заједничке активности целе групе)
09.00 – 10.45 за јаслене групе 9.00 – 11.00 за васпитне групе	Доручак (осамостаљивање деце у бризи о себи – прање руку, постављање стола, самопослуживање при јелу и поспремање стола)

10.00 – 10.45	Игра и реализација активности везаних за тему/пројекат
10.45 – 12.00 за јаслене групе 11.00 – 12.00 за васпитне групе	Припрема за излазак и боравак деце на отвореном простору
12.00 -14.00	Припрема за ручак и ручак (осамостаљивање деце у бризи о себи – прање руку, постављање стола, самопослуживање при јелу и поспремање стола)
13.30 – 14.00	Лична хигијена и припрема за одмор и спавање по потреби Деца у години пред полазак у школу у мирним активностима
14.30 – 16.00	Устајање, припрема за ужину и ужина Игра и реализација активности везаних за тему/пројекат
16.00 – 17.00	Дежурство

Установа обавља своју делатност током године по календару рада који се усклађен са школским календаром. Радна година почиње 1. септембра, а завршава се 31. августа. Према новим Основама програма режим живота није посебно испланирано време уз стриктно придржавање сатнице, већ систем живота и рада који се прилагођава датим потребама, а што је у функцији флексибилности.

4.2. Преглед броја запослених радника према профилима стручности

Редни број	Профил стручности	Број радника
1.	Директор	1
2.	Стручни сарадник	1
3.	Медицинска сестра на превентивној здравственој заштити	1
4.	Васпитач	
5.	Медицинска сестра-васпитач	
7.	Сервирање хране	
8.	Кувар	
9.	Одржавање хигијене	
11.		

4.3. Структура и распоред задужења запослених у васпитнообразовном процесу у оквиру 40-часовне радне недеље

Табела 1. Васпитачи у целодневном боравку

Задужења	Сати
Непосредни рад са децом	30
Припрема за реализацију васпитно-образовног рада	2
Праћење и документовање развоја и напредовања деце	1
Вођење документације	1
Сарадња са породицом	1
Сарадња са локалном заједницом	1
Стручно усавршавање	1
Рад у стручним органима и тимовима	1
Уређење васпитне средине	1
Културна делатност	1
Укупно	40

Табела 2. Медицинска сестра- васпитач

Задужења	Сати
Непосредни рад са децом	30
Припрема на релацији програма неге, васпитног рада	4
Рад са родитељима	1
Стручно усавршавање	2
Вођење документације и друге здравствено педагошке документације	2
Израда радно-игровног материјала	1
Укупно	40

Табела 3. Стручни сарадник

Задужења	Сати
Педагошка норма (непосредни рад)	30
Припрема и планирање	0,5
Вођење педагошке документације	1
Рад у стручним органима и тимовима	1
Стручно усавршавање	0,5
Рад на стручном усавршавању васпитног особља	0,5
Сарадња са родитељима	1
Сарадња са локалном заједницом	0,5
Педагошко-инструктивни рад	0,5
Праћење и документовање развоја и напредовања детета	1
Саветодавни рад са родитељима, децом и васпитачима	1
Сарадња са институцијама у оквиру васпитно-образовног система	0,5
Сарадња са специјализованим установама	0,5
Креирање и реализација васпитно-образовних програма	1
Културне и јавне делатности	0,5
Укупно	40

Табела 5. Медицинска сестра на превентивно-здравственој заштити

Задужења	Сати
Организација и координација послова на превентивној заштити деце и радника Установе	23
Општи и инструктивни санитарни надзор објекта и особља Установе	9
Израда извештаја и анализа о здравственој превентиви	5

Стручно усавршавање	3
Укупно	40

4.4. Календар рада за школску 2022/23. годину

Васпитно - образовни рад у ПУ „Дуга“ остварује се, за децу која су на целодневном боравку, непрекидно током године, осим у данима државних и верских празника који су означени као нерадни дани.

- Дан примирја у Првом светском рату - 11. новембар 2022.;
- Нова година - 2. и 3. јануар 2023. ;
- Сретење – Дан државности Србије - 15.и 16. фебруар 2023;
- Празник рада - 1. и 2. мај 2023. године.

4.5. Језик на ком се организује васпитно-образовни рад

Установа обавља васпитно-образовну делатност на српском језику, ради остваривања циљева и принципа делатности предшколског васпитања и образовања, односно послове којима се обезбеђује остваривање законом утврђених општих исхода и стандарда васпитања и образовања, стицање знања и усвајање правила понашања, вредности које доприносе напретку и развоју деце и њихових породица, локалне средине и друштва уопште. У том циљу установа усклађује следеће компоненте: васпитање и образовање, исхрану, негу и превентивну здравствену заштиту, као и социјалну заштиту.

5. САРАДЊА СА ПОРОДИЦОМ И ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ

5.1. Сарадња са породицом

Имајући у виду незаменљиви значај породице у васпитању детета, настојаћемо да као установа пружимо добродошлицу породици, уважавајући њену различитост. Уз то, на бази нових основа програма породицу ћемо активно укључити у различито време, на различите начине у живот и рад установе.

Укључивање чланова породице у живот и рад вртића од великог је значаја, како за богаћење процеса учења који се одвија у вртићу, тако и за надоградњу интересовања и учења код куће. Чланови породице су особе које детету пружају свакодневну негу, пажњу, васпитање и учествују у одлучивању о питањима која су значајна за дететов живот.

Међусобну сарадњу ћемо базирати на поштовању и поверењу, као и на осетљивости и уважавању перспективе друге стране. Предност ћемо дати отвореној комуникацији и дијалогу у процесу заједничког доношења одлука. Основ сарадње са породицом градићемо на спремности за компромисе и промене.

Принципи сарадње са породицом:

- Отвореност као спремност да се разуме позиција друге стране и гради заједничко значање,
- Поверење као спремност да се изложимо другоме са уверењем да ће други радити у нашем најбољем интересу и у заједничком интересу,
- Поступност и двосмерност као разумевање процеса грађења односа кроз узајамну размену из перспективе свих учесника, а не наметање учешћа родитеља на основу потреба програма,
- Разноврсност као разумевање животног контекста родитеља/породице и могућност различитих начина укључивања породице.

Облици кроз који се програм сарадње са породицом реализује су следећи:

- Облици обостраног информисања (информативни разговори, индивидуални разговори, Дан отворених врата, панои за родитеље, флајери за родитеље, телефонски позиви, вибер групе);
- Облици заједничког стицања знања (општи родитељски састанци, групни родитељски састанци, радионице са родитељима, саветодавни рад са родитељима, трибине за родитеље);
- Облици заједничког живљења породице и вртића (Учешће родитеља у пројектима, учешће родитеља у заједничким активностима и акцијама, учешће родитеља у приредбама и прославама),

5.2. План сарадње са породицом

Табела 1. План сарадње са породицом - јаслена група

Облик сарадње	Тема	Време реализације	Реализатори
	Упознавање са	Септембар, 2022.	Медицинске сестре-

Групни родитељски састанци	даљом имплементацијом „Године узлета“. Осврт на протеклу адаптацију . Програм сарадње са породицом . Запажања о развоју и напредовању деце.		васпитачи
	Запажања о учењу, развоју и напредовању деце. Укључивање родитеља у програмске активности. Тема по избору родитеља.	Март, 2023.	Медицинске сестре-васпитачи
	Запажања о учењу, развоју и напредовању деце . Информисање родитеља о преласку деце из Јаслених у васпитне групе.	Август, 2023.	Медицинске сестре-васпитачи
Општи	Адаптација деце која први пут	Септембар или након уписа	Медицинске сестре-

родитељски састанак	полазе у јаслице . Организација и начин рада у Јасленим групама,		васпитачи, стручни сарадник
Дан отворених врата	Индивидуални разговори са родитељима.	У договору са родитељима	Медицинске сестре-васпитачи, стручни сарадник
	Информисање родитеља о реализованим активностима и напредовању детета. Одговори на питања родитеља.		
Радне групе са родитељима	Планирање и реализација заједничких активности, акција, свечаности	Током године, по потреби	Медицинске сестре-васпитачи
Писане поруке	Актуелне информације за родитеље. Подаци о децјем развоју и напредовању и значајним догађајима из живота детета.	Током године	Медицинске сестре-Васпитачи, Стручни сарадник

Индивидуални разговори	Неформални, пригодни	Свакодневно	Медицинске сестре-васпитачи
Саветовалиште за за породицу	Рад на јачању родитељских компетенција	По договору	Стручни сарадник - педагог
Тематски/пројектни пано	Почетни пано – отварање пројекта Почетни план пројекта/теме је у фокусу. Дечји радови на којима су представљена њихова искуства и доживљаји . Предлози, идеје родитеља за тему/пројекат . Извори садржаја које пронађу или припреме родитељи.		
	Процесни пано – Развијање пројекта/теме Фотографије деце чиме се баве у пројекту/теми . Фотографије места и ситуација заједничког учешћа деце са другом децом и одраслима		

	изван вртића; кратке забелешке коментара деце . фотографије учешћа Родитеља. Позиви родитељима да се укључе . Дечји радови настали током развијања пројекта/теме.		
	Завршни пано – затварање пројекта Фотографије славља учења у пројекту/теми . Запажања родитеља о пројекту/теми . Запажања деце и других учесника.		
Информативни панони за породицу	Актуелна дешавања у групи, важне информације и сл.	Најмање једном у две недеље	Мед. -сестре васпитачи, стр. сарадник
Савет родитеља	Избор представника родитеља и конституисање Савета родитеља	Септембар, 2022.	Родитељи

Табела 2. План сарадње са породицом- васпитна група

Облик сарадње	Тема	Време реализације	Реализатори
---------------	------	-------------------	-------------

Групни родитељски састанци	Упознавање са Даљом имплементацијом „Година узлета“. Осврт на протеклу адаптацију . Програм сарадње са породицом . Запажања о развоју и напредовању деце.	Септембар, 2022.	Васпитачи
	Запажања о учењу, развоју и напредовању деце. Укључивање родитеља у програмске активности. Тема по избору родитеља.	Март, 2023.	Васпитачи
	Запажања о учењу, развоју и напредовању деце . Информисање родитеља о преласку деце из јаслених у васпитне групе.	Август, 2023.	Васпитачи
	Адаптација деце	Септембар или	

Општи родитељски састанак	која први пут полазе у вртић . Организација и начин рада у васпитним групама.	након уписа	васпитачи, стручни сарадник
Дан отворених врата	Индивидуални разговори са родитељима.	У договору са родитељима	васпитачи, стручни сарадник
	Информисање родитеља о реализованим активностима и напредовању детета. Одговори на питања родитеља.		
Радне групе са родитељима	Планирање и реализација заједничких активности, акција, свечаности	Током године, по потреби	васпитачи
Писане поруке	Актуелне информације за родитеље. Подаци о децјем развоју и напредовању и значајним догађајима из живота детета.	Током године	Васпитачи, Стручни сарадник

Индивидуални разговори	Неформални, пригодни	Свакодневно	васпитачи
Саветовалиште за за породицу	Рад на јачању родитељских компетенција	По договору	Стручни сарадник-педагог
Тематски/пројектни пано	Почетни пано – отварање пројекта Почетни план пројекта/теме је у Фокусу. Дечји радови на којима су представљена њихова искуства и доживљаји . Предлози, идеје родитеља за тему/пројекат . Извори садржаја које пронађу или припреме родитељи.		
	Процесни пано – Развијање пројекта/теме Фотографије деце чиме се баве у пројекту/теми . Фотографије места и ситуација заједничког учешћа деце са другом децом и одраслима		

	изван вртића; кратке забелешке коментара деце . фотографије учешћа Родитеља. Позиви родитељима да се укључе . Дечји радови настали током развијања пројекта/теме.		
	Завршни пано – затварање пројекта Фотографије славља учења у пројекту/теми . Запажања родитеља о пројекту/теми . Запажања деце и других учесника.		
Информативни панони за породицу	Актуелна дешавања у групи, важне информације и сл.	Најмање једном у две недеље	Васпитачи, остали сарадници и стр. сарадник
Савет родитеља	Избор представника родитеља и конституисање Савета родитеља	Септембар, 2022.	Родитељи

5.3. Сарадња са локалном заједницом

Сарадња са локалном заједницом заузима значајно место у богаћењу дечјег социјалног искуства и проширивању обима културних подстицаја. Стога ћемо ове, као и претходне године, уложити труд да ова сарадња буде што интензивнија и садржајнија.

Током ове радне године ПУ “Дуга” ће континуирано радити на сарадњи са локалном заједницом, али и на ширењу и побољшању исте и то тако што ће:

- Деца и васпитачи учествовати у различитим дешавањима у локалној заједници (прославе, фестивали, акције...);
- Организовати манифестације у које се укључују чланови локалне заједнице (представе, изложбе, промоције...);
- Посетити привредне и услужне организације (фабрике, занатске радње, банке, тржни центри...)
- Информисати локалне јавности о програму и раду у Установи (информације у виду плаката, флајера-пошта, месна заједница, дом здравља, библиотека) као и редовно информисање у локалним медијима;
- Сарађивати са школом кроз узајамне посете, организовањем заједничких активности и акција и разменом информација и заједничкој припреми родитеља и деце за прелазак из вртића у школу.

Сарадња са школом

Обзиром да ће у новој радној години наша Установа почети са НПП, посебну пажњу ћемо посветити управо сарадњи са школом. У циљу припреме деце најстаријег предшколског узраста за полазак у школу, наша установа планира различите облике сарадње са основним школама у локалној заједници. Сврха овакве сарадње је остваривање континуитета између два нивоа васпитно-образовног рада са децом, вртића и школе, тако да се на новом ступњу очувају и надограде достигнућа претходног. Добро испланиране активности у овој области пружају прилику да се предшколарци, благовремено, непосредно упознају са новим простором у коме ће се ускоро наћи, са будућим учитељима и режимом живота у школи. Сарадња предшколске установе са школом одвијаће се на свим нивоима, почев од директора установе, преко стручних сарадника, васпитача и учитеља, све до родитеља и деце. Облици сарадње које ћемо посебно неговати биће:

- Заједничке посете и манифестације предшколске и школске деце;
- Укључивање васпитача у праћење адаптације и напредовања деце која су из вртића прешла у школу;
- Организоване и осмишљене посете припремних група школама. Поред наведених облика сарадње са школом, потребно је и на нивоу саме установе организовати активности за родитеље и децу, усмерене на ближе упознавање са предстојећим уписом и поласком у школу:
- Упознавање родитеља са значењем појмова "спремност за школу", "припрема детета за полазак у школу"; разговори и предавања о карактеристикама деце предшколског узраста, њиховим потребама, интересовањима и специфичностима деце која одрастају у данашњим условима живота;
- Давање инструкција родитељима на који начин могу да се укључе у припремање детета за полазак у школу.

- на родитељским састанцима и дељењем штампаних материјала.
- Осмишљавање и постављање паноа за родитеље са информацијама о упису и припреми деце за школу;
- Активности са децом које имају за циљ откривање и отклањање недоумица и страхова везаних за школу.

6. КУЛТУРНА И ЈАВНА ДЕЛАТНОСТ УСТАНОВЕ

Установа ће ове, као и претходне године, радити на богаћењу културне и јавне делатности Предшколске установе, а у складу са тренутном епидемиолошком ситуацијом.

Табела 1. Планиране културне и јавне активности

Назив активности	Време	Начин реализације	Реализатори
Дан жена	Март, 2023.	Колаж програм, креативне радионице	Васпитачи, деца, родитељи
Ускршњи празници	Април, 2023.	Креативне радионице, културни програм	Васпитачи, деца, родитељи
Дан породице	Мај, 2023.	Колаж програм, креативне радионице	Васпитачи, деца, родитељи
Ђурђевдански карневал	Мај, 2023.	Маскембал у организацији скупштине Града	Деца, васпитачи
Ликовни конкурси	Током године	Ликовни радови деце, креативни програм	Деца свих група

7. ПРОГРАМИ ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

7.1. Адаптација деце и родитеља на боравак у Установи

Припрема деце за јаслице и вртић треба да се обавља систематски, уважавајући узрастне специфичности сваког детета, као и њихова ограничења. Имајући у виду њихову специфичност, та припрема се не своди само на стицање знања и умећа потребних за савладавањем градива, већ је од тога много важнији општи целовити развој личности. Осим његових интелектуалних способности и сазнајних интересовања, развија се и способност да посматра, анализира, упоређује, уопштава, закључује...

То подразумева, између осталог, усвајање одговарајућих норми и правила понашања, спремности за сарадњу и комуникацију, изграђену самосвест, самосталност самоконтроле, развијену вољу, правилан однос према раду и обавезама. Такође, треба развијати радозналост код деце, отвореност према другима, жеља за искуствима, креативност, љубав..., а за дете је полазак у вртић, једна од његових највећих промена од рођења.

Период адаптације подразумева време које је детету потребно да се навикне и прихвати нову средину. Нова средина са собом носи ново окружење, нове особе, децу, простор и дневни режим који има другачији ритам.

Процес привикавања на колектив је нешто што је временски немогуће предвидети. Код сваког детета је он индивидуалан, па тако и дужина адаптивног периода варира од детета до детета. Оно што се показало у пракси, то је, да се деца углавном привикну на колектив после две недеље континуираног доласка.

Наша препорука је да се процес привикавања детета и родитеља уводи постепено. Ово подразумева, да родитељи, пре него што први пут доведу дете, могу да дођу у вртић и да се упознају са дневним распоредом боравка: када је доручак, ужина, ручак, када спава... Уколико тај распоред почну да практикују код куће, полазак у вртић ће бити мање болан.

Распоред долажења у колектив договара се са васпитачем. Препоручљиво је да дете у почетку долази у вртић у времену игре. Боравак детета у време одмора треба оставити за касније, када се оно прилагоди на колектив.

Како ће протећи период адаптације, с којим манифестацијама и колико ће трајати, зависи од карактеристика личности детета, узраста детета, степену његовог развоја, стању дететовог здравља и породичној атмосфери у којој дете живи. Изостанци, у периоду адаптације, продужују време прилагођавања.

Кључ успеха у одржавању добре комуникације родитеља и вртића је у сталној и отвореној комуникацији.

Основне информације о вртићу родитељи новоуписане деце добијају на првом родитељском састанку у септембру, на коме директор наше Установе и чланови стручног тима укратко представљају вртић. Родитељи буду упознати са програмима и начином рада, здравствено-хигијенским условима, исхраном, протоколима поступања и сигурносним програмима. Такође, на том првом родитељском састанку, родитељи добијају основне савете како лакше пребродити период адаптације.

На иницијалном интервју са васпитачем родитељ даје највећи део информација о детету: основне информације о здравственом стању детета, навикама код спавања, храњења, породичној ситуацији и сл..

За новоуписану децу родитељи упознају васпитаче свог детета, који ће им постати партнери у васпитању деце. Са васпитачем родитељи најчешће комуницирају на почетку или на крају радног дана. Такви дневни контакти, ма колико били убрзани омогућавају родитељу и васпитачу могућност за поделу информација о детету и отварању темеља за разговор са дететом о дану проведеном у вртићу.

Путем огласне табле родитељи су редовно и благовремено обавештени о догађајима у ПУ, што им омогућује активно учествовање и укључивање у рад вртића. Индивидуални разговори са васпитачима, омогућује родитељу целовит увид у активности и интересе свог детета.

7.2. Васпитно-образовни рад са децом- јаслене групе

➤ *Организација простора*

Простор у јаслицама у предшколској установи „Дуга“ у свим радним јединицама је опремљен флексибилном, удобном и функционалном опремом. Међутим, на бази нових Основа програма простор ћемо још више прилагодити потребама деце, тако да он буде:

- безбедан и предвидив, како би се деца у њему осећала сигурно увек знајући где се шта у њему налази.
- динамичан и променљив, како би деца и одрасли могли да га реорганизују, прилагођавају актуелним дешавањима у групи.
- подстицајан, како би у њему деца и одрасли могли да проналазе различите подстицаје за своје смислено ангажовање и истраживање.
- структурисан тако да у њему постоје различите просторне целине које имају своју намену.
- Направљен од природних материјала

Током године, медицинске сестре-васпитачи ће посебну пажњу посвећивати организацији просторних целина, њиховом сталном реструктурирању, обогаћивању и развијању. Када је реч о просторним целинама у јасленим групама предвиђене су следеће:

- сензорна
- кинестетичка
- литерарна
- за конструисање
- за визуелне уметности
- за симболичку игру
- за скривање и осамљивање.

Оно што је од изузетне важности јесте да делови простора, као и просторе целине треба да буду узајамно повезани, интегрисани и мултифункционални. Простор у којем се одвија реални програм не обухвата само радну собу, већ и простор целог вртића, коришћење различитих места у локалној заједници и свакодневно коришћење отвореног простора за различите активности, игре и истраживање. Сходно томе, и просторно-временска организација подразумева да су свакодневне рутине (нпр. исхрана, одмор) прилагођене и интегрисане у програм.

Када је реч о васпитно-образовном раду он ће се одвијати према главним постулатима “Година узлета”. Стога, теме/пројекти ће се развијати у свим јасленим групама током радне 2022/23. године.

Тема/пројекат у јасленим групама је идеја или оквир који обликује мед. сестра-васпитач на основу праћења интересовања и интеракција деце са другом децом и одраслима, са различитим материјалима.

На основу почетне идеје о теми/пројекту, мед.сестра-васпитач у јасленој групи се најпре фокусира на планирање разноврсних сензорних материјала, који ће бити стално доступни деци и који ће их подстицати на истраживање у отвореном и затвореном простору вртића. Мед. сестра-васпитач планира више могућности за различите активности деце које се одвијају истовремено и које деца бирају. Мед. сестра-васпитач планира довољно времена за рутине које помажу деци да се осећају сигурно, да развијају самосталност и блискост са другом децом и васпитачем.

➤ *Заједничко развијање програма*

Мед. сестре-васпитачи треба да имају у виду да се иницијатива деце јасленог узраста подржава, пре свега, грађењем блиских односа са децом, кроз физички контакт, присну вербалну и невербалну комуникацију и обезбеђивањем флексибилних рутина које су саставни део програма у вртићу, уз индивидуално обезбеђивање пажње сваком детету приликом рутина.

Васпитач организује средину за учење тако да буде предвидива и сигурна за дете, али да истовремено нуди бројне могућности за истраживање, кретање, промену активности и интеракцију деце. Васпитач од најранијих узраста охрабрује децу на истраживачко понашање униошењем нових предмета, неструктурисаних материјала. Он се игра са децом, својим поашањем, вербалним и невербалним порукама подстиче радозналост деце и њихово активно истраживање, имајући у виду да деца уче из искуства и да су фокусирана на оно што се дешава овде и сада.

У проширивању активности мед. сестра-васпитач нарочито примењује заједничку игру са децом, вербализовање заједничког искуства деце и одраслих у различитим ситуацијама и обезбеђује сталну доступност различитих материјала за истраживање. Важно је све време имати на уму да деца увиђају и знају много више него што могу вербално да изразе. Мед. сестре-васпитачи континуирано пружају могућност деци да се придруже другој деци у вртићу, да сарађују у заједничким активностима и на тај начин уче, посматрањем и имитацијом.

➤ *Праћење, документовање и вредновање*

Мед. сестре-васпитачи прате и документују развој и учење детета и развијање програма. Документовање омогућава видљивост програма и учења и развоја деце. Вредновање је саставни део праћења програма. Сврха праћења детета није процењивање његових развојних могућности и постигнућа, већ потпуније разумевање дететовог развоја и учења, на основу којег се потом пружа подршка добробити детета. Процес учења и развоја детета се прати и документује кроз дечји портфолио. Дечји портфолио служи да се документује: напредовање детета, при чему се истичу његове јаке стране; дечја перспектива ситуација, активности и догађаја; начини пружања подршке детету (нарочито деци из осетљивих група); За документовање кроз индивидуални портфолио се могу користити: разне технике посматрања и праћења, групне и индивидуалне приче за учење, продукти и искази детета настали у консултовању са децом, продукти детета настали у игри у оквиру теме/пројекта, фотографије, видео и аудио записи, настали у различитим ситуацијама који су детету посебно важни. Сврха праћења развијања програма је континуирано грађење квалитета програма предшколског васпитања и образовања.

Развијање програма кроз теме/пројекте се документује у оквиру тематског/пројектног портфолиа. Тематски/пројектни портфолио садржи план развијања теме/пројекта и причу о теми/пројекту. Вредновање квалитета реалног програма вршиће се континуирано у односу на следеће димензије: *средина за учење, квалитет односа, заједничко учешће, подршка диспозицијама за учење, инклузија, различитости и демократске вредности, сарадња са породицом и локалном заједницом.*

➤ **Партнерство са породицом**

Јаслене групе треба да буду место на којем ће породица да се осећа добродошло, на основу јасних просторно-организационих показатеља: постојање кутка за родитеље, постера добродошлице, визуелних ознака простора. Породица треба да буде упозната са концепцијом програма „Године узлета“. Програм сарадње са породицом треба да буде развијен кроз дијалог са породицом о различитим начинима за укључивање. Грађење узајамног поверења и поштовања је од кључног значаја, као и неговање сталне отворене комуникације и дијалога. Потребно је да родитељи на састанцима воде дијалог са васпитачима о активностима деце и програмским активностима. Родитељима треба пружати могућности да са васпитачима воде формалне, али и неформалне разговоре о свом детету у различита доба дана и различитим данима у недељи. На тај начин ћемо им омогућити да се активно укључују у различито време и на различите начине, чиме се поштује постулат флексибилности организације.

7.3. Васпитно-образовни рад са децом- васпитне групе

➤ **Организација простора**

Простор у радним собама биће структурисан на различите просторне целине помоћу ниских полица и преграда, прозирних завеса од различитих материјала, паноа и шатора. Тако структурисане просторне целине пружају деци сигурност и непредвидивост – они знају где се шта налази, могу да буду самостални и да слободно истражују.

Важно је напоменути да све собе не морају да имају исте просторне целине, нити су све целине у једној соби сталне. Колико ће целина бити у једној соби и какве ће оне бити зависи од узраста деце, конкретног простора у ПУ, афинитета и интересовања деце и васпитача и од теме/пројекта којим се баве.

Сходно томе, просторне целине су разноврне:

- Литерарна (књиге и други писани материјали)
- за конструисање
- за визуелне уметности
- за симболичку игру („породични простор“, игре улога)
- за осамљивање и скривање

- за звук и покрет
- простор за истраживање светлости и сенки, сензорна
- просторна целина актуелности.

Сваку просторну целину васпитач мења и допуњује уношењем различитих средстава и материјала, са намером да прошири игру и истраживање деце. За потребе игре деца могу премештати материјале из једне целине у другу.

Простор реалног програма није само радна соба. Он обухвата и свакодневно коришћење отвореног простора за игру и истраживање, као и дворишни простор који треба да буде изазован, и заснован на природним материјалима. Уз то, деца треба да омогућити да простор конструишу, мењају и граде сходно властитим интересима. Све то, допринеће да се у њему осећају сигурно. Важан аспект простора је и да буде тајанствен и да пружа прилике за „скривање“ и издвајање. Да је неструктуриран и полуструктуриран, да провоцира стално, стварно или имагинарно прилагођавање и мењање простора током игре. Да пружа могућност различитих кинестетичких и сензорних доживљаја и активности, као и практичне манипулације.

➤ *Планиране ситуације учења*

Планирање може да буде тематско или пројектно. Идеја за тему/пројекат може да проистекне из заједничких искустава која деле деца и одрасли, из игре деце, из проблематике која заокупља децу, из уочених потреба и запитаности деце и васпитача, из различитих догађаја у вртићу или локалном окружењу.

Након оквирног одређења теме, или почетне идеје за пројекат, васпитач истражује различите изворе из области сазнања, културе и различитих делатности; проналази идеје и промишља чиме би све могли почетно да се баве и истражују у оквиру теме/пројекта, ослањајући се на професионална знања о узрастним карактеристикама деце и познавање деце у групи; шта је све потребно припремити од опреме и материјала како би се деца подстакла да истражују своје идеје.

Развијање теме/пројекта треба да буде стваралачки процес, подједнако изазован и за децу и за васпитаче, током којег заједнички откривају, креирају и играју се.

Васпитач тему/пројекат заснива на принципима развијања реалног програма, те стога планира увек само неколико корака унапред и циклично наставља да планира тако што:

- Планира опремање простора различитим средствима и материјалима који су инспиративни и провокативни деци за истраживање у оквиру теме/пројекта (уметнички предмети, различити штампани материјали, справе, апарати, полуструктурирани и неструктурирани материјали и сл.);
- На основу идеје за неку активност планира начин организовања те активности који је у складу са принципима развијања програма;
- На основу садржаја који су везани за тему/пројекат планира организацију активности и начин свог учешћа у активности (начине подупирања, моделовања, проширивања); садржаји су у функцији истраживања у оквиру теме/пројекта и нису готова знања која деца треба да усвоје;
- Планира ресурсе који су потребни, који се могу набавити, направити или позајмити;

- Планира могуће начине укључивања породице, деце из других група, појединаца из локалне заједнице;
- Планира места у локалној заједници на којима се могу проширивати искуства везана за тему/пројекат;

Тема или пројекат могу да трају од неколико дана до неколико месеци, у зависности од правца развоја и надограђивања идеја, предлога и интересовања деце, од разноврсности идеја и подстицаја које уноси васпитач и други који су укључени у тему/пројекат. Пројекат је вође питањем, идејом или намером за продубљеним истраживањем проблематике која је деци смислена и изазовна за истраживање и кроз коју они креирају аутентична решења. Трагање за аутентичним решењем је оно што даје смисао истраживању деце и бављењу појединим активностима и садржајима. Сврха пројекта није решење по себи.

Васпитач током планирања није усмерен на вођење деце ка налажењу што бржег и успешнијег решења као продукта пројекта, већ је усмерен на планирање подршке процесу учења засноване на принципима теоријске концепције.

➤ *Заједничко развијање програма*

Процес развијања програма се одвија кроз сарадњу са стручним сарадницима и колегама и кроз размену са породицом.

Васпитач подржава иницијативу деце тако што:

- Подстиче честе делатне размене међу децом и одраслима, и ствара ситуације у којима деца имају прилику да предлажу и дају идеје и изразе своје мишљење;
- Омогућава деци да испробавају и праве изборе и на тај начин развијају свест о томе шта значи направити избор и какву одговорност то повлачи; Охрабрује децу да замишљају и маштају, износе претпоставке и изражавају своје идеје, сазнања, осећања и доживљаје на различите начине;
- Подстиче децу да воде аутентичне и њима смислене разговоре, да посматрају и слушају шта друга деца раде и говоре и дискутују о свом истраживању;
- Слуша децу и посвећује пажњу идејама и предлозима деце и интегрише их у програм.
- Кроз консултовање са децом васпитач омогућава да се програм развија у складу са деčјом перспективом. Оно подразумева вођење разговора са дететом о неком питању. Разговор са децом се не одвија сам по себи, већ се користе разне технике које су блиске деčјем начину изражавања: фотографије, мапирање, туре, уметничке активности итд.
- Моделовање – васпитач својим понашањем и вербалним и невербалним порукама моделује начин успостављања односа са другима.
- Подупирање – васпитач охрабрује (подупире) децу да иду изнад датог нивоа знања, тако што пружа помоћ кад је потребна, обраћа пажњу на деčја интересовања, охрабрује активности деце шаљући поруке да верује у њихове могућности.

- Проширивање – сталним дијалогом и упитаношћу, постављањем питања и себи и деци, кроз акције, учешћем у игри и активностима, обезбеђивањем провокативне и инспиративне средине и материјала.

7.4. Припремни предшколски програм

Припремни предшколски програм биће реализован кроз процес увођења нових Основа програма “Године узлета”.

Општи циљеви “Година узлета” усмеравају рад са децом ка развоју диспозиција за учење и компетенција за целоживотно учење у складу са принципима развијања реалног програма у реалном контексту васпитно-образовне праксе. Стога, у години пред полазак у школу постављени су следећи приоритети:

- Да сва деца предшколског узраста, кроз подршку њиховој добробити, имају једнаке шансе за учење и развој;

- Да деца развијају диспозиције за целоживотно учење, као што су: отвореност, радозналост, резилијентност (отпорност), рефлексивност, истрајност, поверење у себе и сопствене могућности, позитивни лични и социјални идентитет – чиме се постављају темељи за развијање образовних компетенција.

Задатак васпитача према новим Основама је да на индиректан начин утиче на општу припремљеност за школу, тако што ће обезбеђивати услове да заједно са децом трага за одговорима на питања која су, пре свега, смислена за дете. Кроз развијање пројеката унутар група васпитач треба да омогући деци да заједно уче и напредују.

Развијање реалног програма остварује се кроз интегрисани приступ и рад са децом на темама/пројектима, са циљем да се истражује и трага за одговорима на питања/проблеме које су деца уочила, при чему тражење решења за децу представља изазов, а решење им помаже да направе промену у свом животном окружењу. У развијању програма фокус васпитача је на стварању прилика за учење као интегрисаног искуства детета кроз оно што чини (делање) и доживљава (односи), а не према унапред испланираним појединачним активностима на основу аспеката развоја или образовних области и издвојеним садржајима подучавања.

Овакав приступ омогућава деци:

- Да се баве оним што за њих има смисла, што их чуди и интересује;
- Да развијају различите врсте ране писмености (језичке, математичке, визуелне) стварањем ситуација за њихово смислено коришћење;
- Да развијају кључне образовне компетенције за целоживотно учење: комуникацију на матерњем језику, математичке, научне, технолошке, дигиталне компетенције, културолошку свест и изражавање, друштвене и грађанске компетенције, учење учења, иницијативу и предузетништво, комуникацију на другом језику...

- Да истражују различите изворе учења и подршке: различита места, институције, организације и појединци у лок. Заједници, друга деца и одрасли, породица, штампани, дигитални и други извори;
- Да се на различите начине креативно изражавају: визуелно, покретом и плесом, гласом, певањем и звуком, музиком, причањем, драматизацијом, невербалном комуникацијом, конструисањем у простору...
- Да користе говор у тумачењу својих мисли, доживљаја и да проширују своје разумевање смисла света кроз говорно изражавање;
- Да уче истражујући.

Васпитачи припремних предшколских група учествоваће у осмишљавању и развијању програма заједно са децом и родитељима, као и у евалуацији уведенних промена кроз саморефлексију и дијалог са колегама. Током године, учешћем у радним групама у оквиру стручног усавршавања, бавиће се разумевањем различитих димензија програма, што би требало да омогући квалитетнију промену васпитно-образовне праксе.

7.5. Пригодни и повремени програми

Пригодни програми се организују поводом празника, свечаности, значајних датума и манифестација. Значај ових програма је вишеструк: подстицање дечјег развоја, богаћење активности са културалним садржајима, развој стваралаштва.

АКТИВНОСТ	ВРЕМЕ, МЕСТО	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ И РЕАЛИЗАТОРИ
Прослава Божића	07. 01. 2023.	Колаж програм Деца и васпитачи свих
Дан жена	08. 03. 2023.	Колаж програм, креативна радионица Деца и васпитачи, маме, баке...
Међународни дан породице	15. 05. 2023.	Колаж програм, креативна радионица Деца и васпитачи, родитељи
Дан породичне рекреације	15. 09. 2022.	Квиз, такмичарске игре Деца и васпитачи , родитељи

Дечја недеља	1. недеља октобра 2022. године	Колаж програм, креативна радионица, Деца и васпитачи
Нова година (долазак Деда Мраза)	Крај децембра 2022.	Колаж програм, радионица Деца и васпитачи
Васкрс	Према календару	Креативна радионица Деца и васпитачи

7.6. Радни листови за непосредан рад са децом

На предлог Актива медицинских сестара-васпитача, Актива васпитача, као и педагога ПУ “ДУГА” предложени су следећи радни листови за непосредни рад са децом за радну 2022/2023. годину издавача Креативни центар:

- 2-3 године : „Мацина школица“
- 4-5 година: „Медина школица“
- 5-7 година : „Вртић за маштање“

7.7. Једнодневни излети

Установа планира да организује једнодневни излет за децу предшколских и старијих васпитних група и то:

- Месец април/мај;

Предлог излета је обилазак природњачког Центра Свилајнац, ЗОО врта у Јагодини , а о чему ће коначну одлуку донети Савет родитеља.

Избор агенције која ће реализовати излете, биће извршен у складу са Законом.

8. ПРЕВЕНТИВНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

8.1. Програм превентивно здравствене заштите

Превентивна здравствена заштита у Установи спроводиће се у складу са Правилником о ближим условима и начину остваривања неге и превентивно здравствене заштите деце у предшколској установи ("Службени гласник РС", број 112 /2017.).

Приоритетни задаци система предшколског васпитања и образовања у наредном периоду ће се односити на:

1. **Активности у вези са очувањем здравља и безбедности људи** у складу са мерама које прописује Влада Републике Србије, одлукама Владе, препорукама и упутствима;

2. **Активности подршке породицама са децом предшколског узраста** како да обезбеде услове за нормално функционисање, учење и развој деце у ситуацији евентуалног ванредног стања и кућне изолације;

3. **Активности подршке професионалном повезивању, умрежавању и размени искустава практичара у функцији истраживања, заједничког учења и унапређивања компетенција.**

Табела 1. *Програм превентивне здравствене заштите*

Садржаји рада	Узраст	Реализатори
Спровођење активности на формирању навика које воде очувању и унапређивању здравља деце: - одржавање личне хигијене; - правилна исхрана; - заштита животне средине (хигијена просторија и околине); - физичко-рекреативне и друге активности које доприносе очувању и унапређивању здравља деце; - здравствена едукација родитеља.	Деца у свим васпитним групама	Васпитачи, мед. сестре-васпитачи, мед. сестра за превентивну заштиту
Дневна контрола здравственог стања детета на пријему и у току дана: - кратак разговор са родитељем ради узимања анамнестичких података о његовим запажањима у погледу здравственог стања детета;	Деца свих узрастних група	Васпитачи, мед. сестре-васпитачи, мед. сестра за превентивну заштиту

- преглед косе, коже и видљивих слузокожа; - увид у чистоћу одеће, обуће и постељног рубља; - мерење телесне температуре код сваког детета код кога се сумња на почетак болести; - издвајање болесног детета из групе; - евентуалне консултације са дечјим лекаром; - обавештавање родитеља да преузму болесно дете		
Спровођење неге на јасленом узрасту (преповијање, пресвлачење, припрема за храњење, храњење, припрема за спавање), уз максималну индивидуализацију.	Јаслене групе	Мед.сестре-васпитачи
Стварање услова за безбедан боравак деце (безбедност врата, прозора, уређаја, степеница, излаза, санитарног чвора, хемијских средстава и сл.	За сву децу	Директор,васпитачи, мед.сестре-васпитачи
Рано уочавање одступања у развоју деце, кроз активности неге, храњења, игре и рада са децом, ради благовременог обезбеђивања рада на корекцији и рехабилитацији поремећаја	За сву децу	Мед.сестре-васпитачи, стручни сарадник
Периодична контрола раста и развоја детета: - мерењем телесне висине и тежине;	За сву децу	Мед.сестре-васпитачи, мед.сестра за превентивну здравствену заштиту

- оценом психомоторног развоја на основу стандарда за одређени узраст, у току процеса храњења, игре, неге, одмора.		
Дневна, месечна и годишња контрола хигијенско - епидемиолошких услова: - одржавање чистоће, температуре, влажности, проветрености и осветљености просторија; - контрола хигијене, исправности и начина припремања, допремања, сервирања и квалитета хране; - хигијена кухињског блока, посуђа, инвентара; - хигијена санитарних просторија; - хигијена уређаја и контрола хигијенске исправности воде за пиће; - хигијена запосленог особља.	–	Васпитачи, мед. Сестре-васпитачи, мед. Сестра за превентивну заштиту, Дом здравља Крагујевац, Завод за заштиту здравља Крагујевац
Стручно усавршавање медицинских сестара: - у сарадњи са здравственим радницима Дома здравља; - учешће на семинарима које организују Министарство здравља и Министарство за рад.	–	Здравствени радници и одабрани предавачи
Извештај о реализацији програма здравствене заштите	–	Мед. сестра за превентивну заштиту

Вођење медицинске документације и евиденције: - здравствени лист детета; - књига евиденције.	За сву децу	Мед. сестра за превентивну заштиту
---	-------------	------------------------------------

9. ИСХРАНА ДЕЦЕ

У предшколској установи “Дуга” исхрана се прилагођава потребама дечјег организма, а истовремено се формирају позитивне навике у исхрани.

План активности за предшколску установу у области исхране за период септембар 2022. - август 2023.:

Основе планирања исхране деце :

Исхрана деце предшколског и школског узраста је изузетно значајан фактор који условљава правилан телесни и ментални развој, па јој се зато и посвећује изузетна пажња. Исхрана у вртићу има превентивну, васпитну и корективну улогу.

Деца овог узраста, боравећи већи део дана у колективном смештају, конзумирањем obroка треба да подмире већину квантитативних и квалитативних дневних потреба. Због тога исхрана у предшколским установама има већи биолошки значај од породичне исхране. Исхрана мора бити стручно испланирана и организована, прилагођена узрасту, усаглашена са нутритивним потребама и усклађена са техничко технолошким, кадровским и другим могућностима.

Превенција развоја хроничних незаразних болести попут дијабетеса, метаболичких поремећаја, коронарних и малигних обољења је резултат стечених правилних ставова и навика у исхрани започетих у најранијем периоду детињства.

Због свега наведеног од јуна месеца 2018. године сва обданишта су у обавези да поштују и практикују Правилник о ближим условима и начину остваривања исхране деце у предшколској установи (Сл. гласник РС, бр. 39/2018), а који дефинише исхрану малишана, уз сарадњу нутриционисте-дијететичара.

Полазне основе у изради Плана за 2022/2023. годину су:

- Правилник о ближим условима и начину остваривања исхране деце у предшколској установи
- Извештај Института за јавно здравље о систематској контроли исхране
- Предлози мера ИЗЗЈЗ за унапређење исхране
- Програми васпитно-образовног рада који се реализују у Установи

Правилником су одређене физиолошке норме у енергетским, градивним и заштитним састојцима.

Распоред obroка у ПУ спроводи се следећим распоредом: доручак, ужина, ручак, ужина.

Јеловници се планирају на основу месечних количина намирница предвиђених обједињеном набавком. Разноврсност употребе намирница у исхрани је једно од основних начела правилне исхране.

На основу састава намирница, било да су биљног или животињског порекла, најбоља подела намирница је следећа: житарице-30%, месо и производи од меса-10%, млеко и млечни производи-20%, масти и уља-10%, поврће-10%, воће-10%, шећер и шећерни концентрати до 10%. При планирању јеловника једну те исту намирницу из неке групе, не би требало често понављати, јер има довољно различитих намирница, па се практично може планирати сваког дана друга.

При планирању исхране деце не дозвољавају се дефицити појединих нутријената, док се суфицити од 5-10% препоручују, због великих губитака у припреми и сервирању хране. По препоруци ИЗЗЈЗ контролисаће се и редуковати у случају суфицита унос соли у оброцима. У реализацији исхране могу се толерисати појединачна дневна одступања али је битно да просечна недељна заступљеност буде у складу са препорученим нормативом.

Од минерала потребно је нарочиту пажњу посветити садржају гвожђа и калцијума. Ова два минерала су недовољно заступљена у породичној исхрани, па су анемија и деформитети коштаног система још увек заступљена у великом проценту. Код одраслих особа проценат обољења од остеопорозе је много мањи уколико су у периоду развоја уносили више намирница богатих калцијумом.

Припремање и сервирање хране:

Исхрани деце до 18 месеци мора се посветити посебна пажња. У оквиру саме ПУ треба одржати састанке са главном куварицом и медицинским сестрама најмлађих група и детаљно се договорити о планирању (јеловницима) и начину припреме хране за децу, која се налазе у процесу адаптације.

Пре уписа деце у колектив, а у комуникацији са уписном комисијом потребно је сазнати да ли је дете алергично, или преосетљиво на неку врсту хране. Упутити их на разговор са педијатром како би доставили одговарајућу документацију и податке који ће нам омогућити правилно спровођење исхране у складу са индивидуалним потребама детета. Оформити комисију коју чине дијететичари –нутриционисти и сарадници на превентивној здравственој заштити која ће у директној комуникацији са родитељима утврдити асортиман намирница и начин спровођења адекватне исхране детета са специфичним потребама.

ПУ често добијају разна упозорења од ИЗЗЈЗ и санитарне инспекције да се из епидемиолошких разлога и веће сигурности поопштри режим термичке обраде намирница, прање већ уситњеног поврћа као и да се избегавају поједине лако кварљиве намирнице. Свака кухиња има писмено упутство о правилном чишћењу, прању и обради поврћа (*Прилог).

Позната је чињеница да се биолошко хранљива вредност мења при чишћењу, термичкој обради као и другим начином обраде и то смањењем садржаја скоро свих витамина и минерала. О овој чињеници се мора водити рачуна, како се не би отишло у другу крајност. Припрему и сервирање готове хране треба спроводити уз максимално очување биолошко-хранљиве вредности.

Нарочито треба посветити пажњу разним комбинацијама обојеног поврћа у оквиру једног оброка, јер се на тај начин добија естетско- визуелна привлачност и код деце појачава жељу за јелом. При сервирању обавезно користити расположиво посуђе и кухињски прибор, како би се развијале културно-хигијенске навике.

Кадрови на припремању и сервирању хране:

Запослени у кухињи, кувар, сервирке и помоћни радници у току године се едукују у континуитету, поштују прописане процедуре које подразумевају правила чувања, обраде и припреме оброка по већ утврђеним нормативима.

10. ПЛАНОВИ СТРУЧНИХ ОРГАНА И ТИМОВА

10.1. План рада Васпитно-образовног већа

Садржај рада	Носиоци реализације	Динамика
- Анализа Извештаја о раду за претходну радну годину; - Разматрање елемената Годишњег плана рада Установе; - Разматрање и утврђивање програма рада стручних актива; - Разматрање предлога програма стручног усавршавања васпитача и	Директор, стручни сарадник Председници Актива.	Август, 2022.- септембар 2023.

медицинских сестара - васпитача; - Упознавање са календаром рада за текућу радну годину; - Информације о упису деце; - Распоред рада васпитача; - Именовање главних васпитача - руководиоца објекта;		
- Анализа реализације програмских активности из Предшколског програма за протекли период; - Распоред рада васпитача	Председници Актива, стручни сарадник, директор	Новембар, децембар 2022.
- Укључивање васпитних група у такмичења и учешће на конкурсима;	Васпитачи, председници Тимова	Март, април, 2023.
Анализа остварености програмских задатака у протеклој радној год. и припрема за израду извештаја; - Примедбе и сугестије за унапређивање организације рада у наредној радној години;	Главни васпитачи, председници актива, стручни сарадник, директор	Мај, јун, 2023.

10.2. План рада Педагошког колегијума

Педагошки колегијум чине председници стручних актива и тимова, стручни сарадник и директор.

Педагошки колегијум разматра питања од значаја за функционисање установе и остваривање делатности. Своју активност реализује кроз састанке (по потреби), на којима се разматрају питања из делокруга рада Колегијума и доносе одређене одлуке.

Садржаји рада	Узраст	Реализатори
---------------	--------	-------------

- Планирање и координирање рада стручних актива и тимова	Педагошки колегијум, тимови	Током године
- Праћење квалитета васпитно-образ. рада и предлагање мере за унапређивање	Пед. колегијум, стр. сарадник	Током године
- Праћење реализације развојног плана, праћење израде и остваривања акционих планова на нивоу вртића	Пед. колегијум и тим за развојно планирање	Током године
- Учествовање у изради плана стручног усавршавања, праћење и организовање програма стр. усавршавања васпитно-образовног особља	Пед. колегијум	Јун, август, септембар, 2023.
- Разматрање, давање предлога и вредновање програма инклузивног образовања	Пед. колегијум и Тим за инклузивно образовање	Током године
- Вођење евиденције о раду - записници и евиденција присутности	Директор, стр. сарадник	Током године

10.3. План рада стручних Актива

Стручни Актив чине васпитачи и мед. сестре васпитачи једног вртића, уз учешће стручног сарадника. Подразумева дискусије и анализе свих димензија програма на нивоу сваког вртића, са циљем размене, изградње заједничког разумевања, увођења промена и грађења културе вртића у складу са вредностима садржаним у концепцији “Година узлета”.

10.3.1. План рада Актива за развојно планирање

Стручни Актив за развојно планирање чине представници васпитача, стручни сарадник, представник Савета родитеља Установе.

Активности	Време реализације	Носиоци активности	Исход-критеријуми успеха, начин евалуације
Подела улога чланова Актива 2022/2023.	Новембар, 2022.	Чланови Актива	Извештај

Састанак, анализа и договор Тима за самовредновање око праћења реализације Развојног плана	Март, 2023.	Чланови Актива	Извештај
Евалуација заједничког рада Актива и Тима за самовредновање	Мај, 2023.	Чланови Актива Чланови тима за самовредновање	Извештај
Писање извештаја и Годишњег плана Актива	Јун, 2023.	Чланови Актива	Извештај

10.3.2. План рада Актива медицинских сестара-васпитача

Активности	Време реализације	Носиоци активности	Исход-критеријуми успеха, начин евалуације
Информисање чланова о плану рада за 2022/2023. Договор око реализације нових Основа програма и вођења документације. Избор литературе	Септембар, 2022.	Чланови Актива	Унапређивање квалитета рада делегирањем улога и дефинисањем јасних правила рада.
Договор око даље имплементације нових Основа програма	Септембар, 2022.	Мед.сестра-васпитач реализатор Пројекта у групи	Презентација

Елементи пројектног планирања и учења			
Презентација дидактичких средстава	Током године	Чланови Актива	Извештај, Презентација, записник са састанка
Искуства мед.сестра васпитача и стручних сарадника у вези пружања подршке породици	Фебруар, 2023.	Мед.сестре васпитачи, стручни сарадници	Презентација, дискусија
Извештај рада Актива за радну 2022/2023. План рада актива за наредну годину	Јун, 2023.	Чланови Актива	Извештај рада План рада

10.3.3. План рада Актива васпитача од 3 до 5,5 година

Активности	Време реализације	Носиоци активности	Исход-критеријуми успеха, начин евалуације
Информисање чланова о плану рада за 2022/2023. Договор око реализације нових Основа програма и вођења документације. Избор литературе	Септембар, 2022.	Чланови Актива	Унапређивање квалитета рада делегирањем улога и дефинисањем јасних правила рада.

Договор око даље имплементације Основа програма Елементи пројектног планирања и учења	Септембар, 2022.	Васпитач реализатор Пројекта у групи	Презентација, дискусија
Презентација дидактичких средстава	Током године	Чланови Актива	Извештај, Презентација, записник са састанка
Искуства васпитача и стручних сарадника у вези пружања подршке породици	Фебруар, 2023.	Васпитачи, стручни сарадници	Презентација, дискусија
Извештај рада Актива за радну 2022/2023. План рада актива за наредну годину	Јун, 2023.	Чланови Актива	Извештај рада План рада

10.4. План рада Тима за стручно усавршавање

Тим за стручно усавршавање даје предлог плана стручног усавршавања за текућу радну годину, на основу потреба васпитача, мед. сестара-васпитача и стручног сарадника, исказаних у личним плановима стручног усавршавања .

Уз то, тим за стручно усавршавање се стара о реализацији стручног усавршавања у установи, тако што:

- формира комисију за одобравање активности стручног усавршавања, прати процедуре и даје предлоге за њихово унапређивање .□
- Стара се и о вођењу документације о стручном усавршавању.

- Прати и вреднује ефекте стручног усавршавања. Основу за праћење планирања, реализације и вредновање стручног усавршавања чине: Закон о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017) , Правилник о сталном стручном усавршавању и напредовању у звања наставника, васпитача и стручних сарадника ("Сл. гласник РС", бр. 81/2017), Стручно усавршавање ван установе - по програмима које доноси Завод за унапређивање образовања и васпитања .

Из понуде програма стручног усавршавања, издвојићемо семинаре које ћемо да реализујемо у току радне године, у зависности од расположивих средстава: Осим акредитованих семинара, планира се учешће на стручним скуповима за васпитаче, мед. сестре-васпитаче и стручне сараднике.

За текућу радну годину планира се организовање стручног усавршавања свих запослених у васпитно-образовном процесу, с циљем да се употпуни професионално знање и оснаже компетенције васпитача и мед. сестара-васпитача, кроз процес хоризонталне размене знања и искустава. Васпитачи, мед. сестре-васпитачи и стручни сарадник својим личним плановима стручног усавршавања обухватају различите активности које планирају да реализују, а ове радне године оне су усмерене на подршку у разумевању концепције нових Основа програма и дефинисање смерница за развијање реалног програма у вртићу у складу са концепцијом.

Интерно стручно усавршавање на нивоу установе има за циљ да успостави механизме хоризонталне размене и подршке васпитачима и мед. сестрама васпитачима за квалитетнију имплементацију "Година узлета". Стога ћемо на нивоу установе организовати:

- стручна усавршавања на нивоу Васпитно-образовног већа, стручних Актива, радних група и Тимова, семинара и предавања.
- набавку стручне литературе.

Табела 1. План рада Тима за стручно усавршавање

Активности	Време реализације	Носиоци активности	Исход-критеријуми успеха, начин евалуације
Информисање васпитача, медицинских сестара – васпитача и стручних сарадника о стицању бодова	Октобар 2022.	Координатор Тима Тим васпитача	Дискусија, Интерна скрипта, Листа праћења

Евидентирање – праћење стручног усавршавања	Октобар 2022. – Август 2023.	Чланови тима	Континуитет у праћењу, организација учесника за стручно усавршавање
Праћење реализације Плана стручног усавршавања за радну 2022. – 2023. (акредитовани програми, акредитовани скупови, скупови без акредитације, хоризонтална размена)	Октобар 2022. – август 2023.	Чланови Тима	Континуитет у праћењу, организација учесника за стручно усавршавање
Дидактичка средства	Октобар 2022. – Август 2023.	Тим вртића Чланови Тима	Извештаји Фотографије
Израда Годишњег извештаја рада Тима за 2022 – 2023.	Мај , 2023.	Координатор Тима Чланови Тима	Предлог Годишњег извештаја рада
Израда Годишњег плана рада Тима за 2022 -2023.	Јун , 2023.	Координатор Тима Чланови Тима	Предлог Годишњег плана рада

10.5. Програм рада Тима за инклузивно васпитање и образовање

Основни задаци тима за инклузију су: ☐

- Неговање инклузивне праксе сензибилизацијом и едукацијом запослених и родитеља .
- Унапређивање педагошке документације везане за праћење развоја детета.
- Подршка васпитачима и мед. сестрама-васпитачима у планирању и реализацији васпитно-образовног рада са децом којој је неопходна додатна подршка у развоју.

Садржаји рада	Носиоци реализације	Динамика
Евидентирање деце са тешкоћама у развоју и деце из осетљивих друштвених група	Васпитачи, мед. сестреваспитачи, стр. сарадник	Септембар
Формирање тимова за подршку деци	Тим за инклузивно в. и о.	Крај септембра/почетак октобра 2022.
Евидентирање кадровских и материјалних услова за инклузивни васпитно-образовни рад	Тим за инклузивно в.и о	Крај септембра 2022.
Израда и примена инструмената за праћење дечјег развоја и напредовања	стр. сарадник, васпитачи, мед. сестре-васпитачи	Током године
Планирање мера индивидуализованог рада са децом и доношење ИОП-а (по потреби)	Тимови за подршку	Септембар – новембар, 2022.
Стручно усавршавање чланова тима и осталих укључених у васпитно-образовни рад	Сви заинтересовани	У складу са интересовањима и потребама и тренутним могућностима
Формирање групе подршке за родитеље деце са тешкоћама у развоју	Чланови тима, васпитачи, мед. сестре-васпитачи	Од октобра до краја шк. године

10.6. План рада Тима за заштиту деце од насиља, занемаривања и злостављања

Заштита деце од насиља у образовно-васпитним установама је сложен процес у ком учествују сви запослени, деца, родитељи/старатељи, као и локална заједница. Стварање услова за безбедно одрастање и заштита деце од насиља је приоритетан задатак образовно-васпитних установа и свих институција које се баве децом. Основу за доношење Програма рада тима за заштиту деце од насиља чине:

- Општи протокол за заштиту деце од насиља, злостављања и занемаривања,

- Посебни протокол за заштиту деце од насиља у образовно-васпитним установама Програм заштите деце од насиља представља конкретизацију активности и садржаја усмерених на неговање позитивне климе и добрих односа у Установи и односи се на свакодневни рад са децом и породицама.

Циљеви: ☐

- Стварање безбедне средине за живот и рад деце; ☐

- Стварање и неговање климе прихватања, уважавања и толеранције; ☐

- Подизање нивоа свести и повећавање осетљивости запослених како би могли да препознају насиље, злостављање и занемаривање; ☐

- Промена културних и друштвених норми, стереотипа и предрасуда које подстичу насиље над децом.

Активности	Реализатори	Начин реализације	Извори	Време реализације
- Упознавање деце и родитеља са појмом и облицима насиља - Упознавање са схемом деловања (предузимање корака, обавезе, проток информација) - Упознавање родитеља са правним актима, начинима реаговања у ситуацијама насиља, појавама насиља...	-Медицинске сестре - Васпитачи - Стручни сарадник - Чланови тима	- Игре, активности, радионице, родитељски састанци, илустровани и писани материјали -Упознавање са схематским приказом корака у превенцији и интервенцији (панои за родитеље) -Родитељски састанци	-Закон -Посебни протокол - Стручна литература	Током године

-Старање о поштовању правила понашања и кућног реда установе -Свакодневни увид у безбедност средине за боравак деце и предузимање мера за унапређивање безбедности -Обезбеђивање сталног надзора над децом - Правила понашања у групи - Подизање нивоа свести васпитача, родитеља и деце о проблемима насиља - Формирање ставова, развијање толеранције, прихватања, разумевања..	Медицинске сестре - Васпитачи - Стручни сарадник - Сви запослени	-Израда кућног реда (са децом, родитељима) - Игре, активности, радионице, дружења, посете - Дружење деце и родитеља - Заједнички излети	Подстицање дечјег самопоштовања - Буквар дечјих права	Током године
-Развијање осетљивости родитеља за проблеме деце и подстицање узајамног поверења	-Медицинске сестре - Васпитачи - Стручни сарадник	-Састанци - Радионице - Дружење деце и родитеља	Стручна литература: - Информисање родитеља о карактер. дечјег понашања	Током године

			- Развијање дечје слике о себи - Сарадња, динамика и исходи сукоба - Стилкови понашања у конфликтима - сукоб из различитих углова - Конструктивно решавање сукоба	
-Прављење плаката, лифлета, збирки порука - Дечји искази - ставови о насиљу: - Важно је реаговати - Питајте децу, саслушајте децу... - Помажем слабијем од себе - Исти, а различити - дружимо се - Знам да се извиним - Умем да поднесем пораз	Васпитачи - Стручни сарадник	Продукти радионица, разговора, игара	Стручна литература из области ненасилне комуникације	Током године
Евидентирање превентивних	Медицинске сестре	-Евиденција у дневницима рада		Током године

мера и ефеката сузбијања разних облика насилничког понашања -Евидентирање случајева - Евидентирање сарадње са другим институцијама које се баве заштитом деце од насиља	- Васпитачи - Стручни сарадник - Чланови тима	Евиденција стр. сарадника - Евиденција тима		
---	--	---	--	--

10.6.1. Програм заштите деце од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања

Програмом заштите за радну 2022/2023. годину дефинисани су задаци и активности које ће Утанова предузети ради развијања и неговања позитивне атмосфере и безбедног окружења.

АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКА ДИНАМИКА	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ИСХОД – КРИТЕРИЈУМИ УСПЕХА, НАЧИН ЕВАЛУАЦИЈЕ
Укључивање у превентивне активности	Током године	Чланови тима	Индивидуални састанци, Радионица, Актив
Интервенције и укључивање у случајеве насиља	Током године	Чланови тима	Спровођење процедура по протоколу
Израда планова заштите, праћење ефеката предузетих мера, анализирање случајева насиља	Током године	Чланови тима	План заштите
Вођење евиденције о свим евидентираних случајевима	Током године	Чланови тима	Документација Тима

Саветодавни рад са васпитачима и родитељима у решавању проблематичног понашања код деце	Током године	Чланови тима	Састанци, индивидуални разговори, Консултације, путем протокола
Сарадња са надлежним институцијама	Током године	Чланови тима	Консултација путем протокола
Праћење примене протокола на нивоу установе и поштовање процедура у ситуацији насиља	Током године	Чланови тима	Документација
Информисање, упознавање имплементација иновативних активности из ове области	Током године	Чланови тима	Обавештења Актив Посета вртићу

10.7. План рада Тима за самовредновање

Активности	Време Реализације	Носиоци	Исходи
1. Планирање поступака самовредновања: - Избор области вредновања, дефинисање индикатора и извора доказивања - Планирање динамике састанака - Планирање потребних средстава	Октобар	Тим за СВ, директор, стр. сарадник, васпитачи, мед. сестре-васпитачи	Установљене области које се вреднују и начин
2. Прикупљање података за самовредновање: - Избор/израда инструмената за самовредновање	Током радне године	Тим за СВ	Изабрани, односно израђени инструменти за прикупљање података

<i>3. Реализација самовредновања:</i> - Одржавање састанака малих тимова и давање инструкција - Прикупљање података за процену -Састанци тима за СВ и обрада прикупљених података	Током радне године	Тим за СВ	Реализовани састанци са свим учесницима СВ и примењени инструменти
<i>4. Утврђивање нивоа остварености стандарда квалитета:</i> - Анализа резултата добијених у процесу СВ - Дискусија о добијеним резултатима и доношење коначне оцене	Током радне године	Тим за СВ	Извршена анализа резултата СВ и дата коначна оцена
<i>5. Извештавање о резултатима СВ - Израда извештаја</i> -Информисање заинтересованих страна о резултатима СВ	Током радне године	Тим за СВ	Сачињен извештајо извршеном СВ и обавештене све интересне групе
<i>6. Доношење мера за унапређивање квалитета рада у Установи и праћење реализације мера:</i> - Дефинисање мера за унапређивање квалитета рада - Израда акционог плана - Израда плана праћења и евалуације	Мај, 2023.	Тим за СВ	Сачињен план акције и дефинисани начини праћења и евалуације

10.8. План рада Тима обезбеђивање квалитета и развој Установе

АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКА ДИНАМИКА	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ТЕХНИКЕ ПРАЋЕЊА	КРИТЕРИЈУМИ УСПЕХА
Формирање Тима, упознавање са документацијом Подела улога и договор о начину рада и организације Договор о начину праћења квалитета рада Установе Утврђивање стања квалитета рада и имплементације нових Основа „Године узелета“ Предлог мера ради обезбеђивања квалитета Педагошко инструктивни рад Израда часописа “Добрица”	Септембар 2022. Фебруар – март 2023. Четири пута годишње	Делегирана особа, Чланови Тима Делегирана особа Чланови Тима Мед.сестре-васпитачи, васпитачи, стручни сарадник-педагог	Обавештење Записник Обавештење Записник Обавештење	Усвајање плана рада Тима Сачињавање докумената Дискусија Анализа Тимски рад Анализа Годишњи извештај

Годишњи извештај Тима Годишњи план рада Тима По потреби Тим може организовати додатне састанке и активности	Мај – јун 2023.	Делегирана особа, Чланови Тима	Обавештење Записник	Годишњи извештај Годишњи план Анализа Дискусија
---	-----------------	-----------------------------------	------------------------	--

11. ПРОГРАМИ РАДА СТРУЧНИХ САРАДНИКА

11.1. Програм рада педагога

Садржаји рада	Време реализације
- Анализа реализације васпитно-образовног рада за претходну радну годину - Учествовање у изради Годишњег извештаја о раду Установе за претходну радну годину - Укључивање у рад Васпитно-образовног већа у циљу припрема за нову радну годину - Прикупљање података за Годишњи план рада Установе	Август, 2022.
- Учешће у изради Годишњег плана рада Установе и посебних делова плана (План стручног усавршавања, програми рада Стручних актива, Годишњи програм рада педагога) - Евидентирање деце са тешкоћама у развоју и учешће у активностима тимова за подршку деци - Евидентирање деце са тешкоћама у адаптацији на колектив и предузимање одговарајућих мера - Анкетирање родитеља и анализа родитељских потреба - Пружање стручне помоћи васпитачима у припреми социометријских испитивања и интерпретацији резултата, као и помоћи у	Септембар, 2022. Током године Током године Током године

испитивању интересовања деце и изради портрета деце у групи - Инструктивни рад са васпитачима-приправницима - Сарадња у планирању и организацији текућег васпитно-образовног рада (организација активности, средине, средстава, ситуација) - Вођење документације (дневник рада, извештаји педагога, досијеа и сл.)	
- Пружање стручне помоћи васпитачима у организовању психолошко-педагошке едукације родитеља - Сарадња у организовању и реализацији културнојавне делатности и манифестација (Дечја недеља) - Опсервација група и деце и индивидуални инструктивни рад у току праћења - Укључивање у рад стручних актива према њиховим плановима рада - Индивидуални рад са децом – по потреби - Праћење и проучавање стручне литературе и презентовање стручних тема на седницама стручних органа -Планирање и реализација презентовања тема за едукацију родитеља	Октобар , 2022. Током године Током године
- Планирање и организација истраживања васпитнообразовне праксе и сагледавање општих услова за васпитно-образовни рад - Индивидуални инструктивни рад са васпитачима и увид у педагошку документацију - Стварање и унапређивање услова за укључивање родитеља у живот и рад вртића - Индивидуални саветодавни рад са родитељима и децом са тешкоћама у развоју	Новембар, 2022. Новембар , 2022. Током године
- Размена информација са васпитачима о индивидуалним карактеристикама, развоју и потребама деце - Учешће у раду Васпитно-образовног већа: - полугодишња анализа реализације в-о рада, израда извештаја и анализа	Децембар, 2022.

- Упознавање Васпитно-образовног већа са резултатима истраживања васпитно-образовне праксе - Анализа полугодишњег рада стручних актива	
- Помоћ васпитачима у планирању различитих облика праћења сопствене васпитне праксе и постигнућа деце - Учесће у припремама и реализацији изложби, културне и јавне делатности - Праћење постигнућа деце и предузимање мера за постицање њиховог развоја - Помоћ васпитачима у планском укључивању родитеља у рад васпитних група (осмишљавање ситуација и стратегија) - Припрема и реализација провере савладаности програма увођења у посао васпитача-приправника	Јануар , 2023. По потреби, током године
- Пружање стручне помоћи васпитачима у припремању активности - Учесће у раду стручних актива према њиховим програмима рада - Помоћ васпитачима у планирању нових облика сарадње са породицом у циљу усаглашавања васпитног деловања вртића и породице - Активности на реализацији плана сарадње са школама	Фебруар, 2023.
- Пружање стручне помоћи васпитачима у планирању и реализацији активности - Праћење процеса васпитно-образовног рада кроз усмерене активности, игру и остале активности - Помоћ васпитачима у осмишљавању подстицајне средине за игру и учење - Планирање различитих видова сарадње са школама у циљу остваривања континуитета васпитно-образовног процеса	Март, 2023.
- Планирање и организовање родитељских састанака и других облика сарадње са родитељима деце	Април, 2023.

- Укључивање у рад Васпитно-образовног већа према програму рада Већа - Учешће у раду стручних актива према плановима њиховог рада - Учешће у организовању и реализацији активности - Сарадња са тимовима	Мај, 2023.
-Анализа реализације васпитно-образовног рада у текућој радној години - Праћење реализације програмских задатака стручних актива	Јун, 2023.
Рад на унапређивању васпитно-образовне праксе - организација семинара, предавања, упознавање васпитача са савременим техникама, методама и облицима рада - Успостављање сарадње са образовним, здравственим и социјалним институцијама од значаја за васпитни и образовни рад - Сарадња са научним и образовним установама (стручна пракса студената, учешће у истраживањима која организују ове установе и сл.) - Размена искустава и сарадња са стручним сарадницима у оквиру актива стручних сарадника града Крагујевца - Сарадња са Удружењем васпитача и Удружењем медицинских сестара - васпитача - Индивидуално стручно усавршавање - учешће на стручним скуповима и семинарима за стручне сараднике - Праћење стручне литературе	Током године
- Помоћ васпитачима у примени знања стечених у оквиру стручног усавршавања у практичном раду - Опсервација рада група, увид у педагошку документацију	

12. ПЛАНОВИ РУКОВОДЕЋИХ ОРГАНА И ОРГАНА УПРАВЉАЊА

12.1. План рада Управног одбора

Време реализације	Активности/теме, садржаји	Начин реализације	Носиоци реализације и сарадници
Септембар, 2022.	Доношење Годишњег плана рада за 2022/2023. годину, Извештај о припремљености Установе на почетку радне 2022/2023. године Усвајање плана стручног усавршавања за 2022/2023.	Презентација, разговор, дискусија, излагање.	Тим за израду Годишњег плана рада Тим за стручно усавршавање
Децембар, 2022.	Именовање комисија за попис основних средстава и новчаних потраживања Разматрање поштовања општих принципа и остваривања циљева васпитача Разматрање услова рада и начина остваривања васпитно-образовног рада	Извештај о реализацији, презентација Разговор, дискусија	Директор
Јануар, 2023.	Разматрање и усвајање извештаја о зимовању деце Разматрање извештаја о свим извршеним	Излагање, разговор	Директор

	контролама о раду Установе. Текућа питања		
Фебруар, 2023.	Усвајање извештаја о раду директора у протеклом периоду Усвајање извештаја о раду Установе Усавајање извештаја о финансијском пословању Извештаји Тимова Текућа питања	Излагање, разговор, дискусија, предлози	Директор
Август, 2023.	Усвајање извештаја о остваривању Годишњег плана рада установе Усвајање извештаја о остваривању и подловању у годишњем обрачуну Усвајање извештаја о остваривању плана стручног усавршавања Усвајање извештаја о самовредновању Усавајање предлога уписа Усвајање извештаја о раду директора Извештај Тимова Разматрање извештаја о реализацији излета за децу Припрема плана рада Управног	Излагање, дискусија	Директор Стручни сарадник Координатори тимова

	одбора за 2023/2024. годину		
--	-----------------------------	--	--

12.2. План рада директора

Област рада	Задачи	Време реализације
Програмирање	Организација и координација у изради Годишњег плана рада Установе Организовање сарадње са органима локалне самоуправе Израда и учешће у изради извештаја за Школску управу, Завод за статистику, Министарство просвете Учешће у изради плана рада Педагошког колегијума и ВО већа Праћење и старање о остваривању активности из РП Установе (посебно акционог плана за текућу годину) Организовање и праћење комисије за упис деце	Током године
Организација и руковођење	Организација рада у Установи и подела послова-распоређивање васпитно-образовног особља и осталих радника по групама Организација и учешће у раду стручних органа у Установи Организација и учешће у раду Управног одбора Установе и Савета родитеља и подношење извештаја Организовање и руковођење седницама ВО већа, Педагошког колегијума	Током године Током године према Годишњем плану рада Током године

	Организовање стручног усавршавања запосленима у Установи и ван Установе	
Педагошко-инструктивни рад	Евалуација рада васпитног особља Учешће у раду васпитно-образовног Већа и Актива у Установи Индивидуални разговори са васпитним особљем и пружање стручне подршке из области васпитно-образовног рада Индивидуални разговори са родитељима Учешће у раду Тимова	XI, XII, III, IV Током године Током године
Аналитички рад	Анализа и учешће у изради Извештаја о раду Установе Праћење и проучавање финансијског пословања Установе и предлагање мера за рационализацију и унапређивање послова Праћење вођења педагошке документације (Анализа вођења педагошке документације васпитача и мед.сестара васпитача, анализа упитника и анкета за запослене, родитеље	Током године
Стручно усавршавање	Праћење примене Закона о основама система васпитања и образовања, Закона о јавним службама, Закона о раду и радним односима, праћење подзаконских аката, општинских одлука и других прописа значајних за рад Установе Учешће на семинарима, предавањима и другим стручним скуповима у организацији Министарства просвете Праћење стручне литературе Учешће у стручном усавршавању на стручним Већима и Активима у Установи	Током године Током године Током године Током године

	Учешће на састанцима Актива директора ПУ на нивоу округа и на нивоу Републике Стручне посете другим Установама и сарадња са директорима	
Сарадња са друштвеном средином и другим организацијама	Сарадња са другим ПУ, посебно са Установама у округу Сарадња са Основном школом Сарадња са општинском управом Сарадња са организацијама: Завод за јавно здравље, Црвени крст, Дом здравља, Библиотека, Културни центар, Црква Сарадња са медијима	Током године
Остали послови	Представљање Установе друштвеној средини Пријем родитеља, запослених у Установи и других странака	Током године

12.3. План рада Савета родитеља

Активност	Време и место	Реализатори
- Доношење и усвајање Програма рада Савета родитеља; - Упознавање родитеља са извештајем о раду за претходну радну годину и предлогом Годишњег плана рада Установе; - Договор о облицима сарадње Савета родитеља и директора установе; - Разматрање понуда издавачких кућа (радни листови и часописи за децу), дејних позоришта	Септембар, 2022.	Чланови савета родитеља, директор

(позоришне представе) и фотографа; - Разматрање предлога новог Развојног плана установе; - Разматрање резултата рада Установе у протеклој радној години; - Анализа рада Савета родитеља и сарадње са директором Установе и предлагање садржаја рада за наредну радну годину.		
- Разматрање резултата рада Установе на крају полугодишњег периода и предлагање мера за побољшавање квалитета рада; - Анализа сарадње Савета родитеља са директором установе и предлагање мера за унапређивање сарадње;	Децембар, 2022.	Чланови Савета родитеља, директор
- Разматрање могућности стварања квалитетнијих услова за реализацију васпитно - образовног рада (набавка средстава и опреме); - Предлагање тема за педагошко - психолошко и здравствено образовање родитеља и разматрање могућности укључивања родитеља у реализацију предложених тема; - Разматрање могућности укључивања родитеља у реализацију прославе Дана установе;	Током године	Чланови Савета родитеља, директор, стручни сарадник-педагог

- Разматрање могућности укључивања родитеља у акције уређења и опремања дворишних простора вртића;		
--	--	--

13. ПЛАН СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ

Стручно усавршавање кроз различите облике Установа ће реализовати на нивоу:

- индивидуалног усавршавања које подразумева континуитет у набавци стручне литературе, приручника, радних материјала,
- кроз план размене на нивоу вртића и Установе,
- на ширем плану (семинари, скупови, сусрети) у складу са Правилником о сталном стручном усавршавању и стицању звања наставник, васпитач и стручни сарадник.

Табела 2. План интерног стручног усавршавања

Облик стручног усавршавања	Теме	Реализатори
Актив медицинских сестара Васпитачи	1. Разумевање концепта нових Основа програма “Године узлета” 2. Уређење физичке средине 3. Кооперативне игре 4. Планирање рада на принципима интегрисаног учења 5. Размена примера добре праксе у континуитету	Медицинске сестре васпитачи, Васпитачи
Размене примера добре праксе унутар ПУ	септембар 2022.- август 2023.	Реализатори ВОРа, стручни сарадници
Документовање (подручје рада васпитача; заједничко развијање програма са децом; документовање; документовање	крај фебруара 2023	стручни сарадник-педагог

кроз причу о теми/пројекту; документовање са децом- кроз дечји портфолио)		
По потреби, а на основу захтева запослених у ВОПу, реализоваће се размене на тренутно актуелне теме које у овом Плану нису наведене	Октобар 2022...- август 2023.	Сви запослени у ВОП-у

14. ПРАЋЕЊЕ, РЕАЛИЗАЦИЈА И ЕВАЛУАЦИЈА ГОДИШЊЕГ ПЛАНА РАДА УСТАНОВЕ

Садржај рада	Реализатори	Инструменти	Динамика
Праћење реализације програмских задатака Праћење реализације Основа програма “Године узлета”	Главни васпитачи Председници стручних Актива Руководиоци Тимова Директор Стручни сарадник	Документација стручних актива и тимова	Јануар- јун, 2023.
Праћење сарадње васпитача и мед. сестара-васпитача са родитељима	Стручни Активи Стручни сарадник	Записници са род. састанака; Евиденциони листови;	Током године
Праћење стручног усавршавања васпитача и мед. сестара-васпит.	Тим за СУ директор	Евиденционе листе; Портфолио Извештаји и анализе са струч. усавршавања	Током године
Праћење напредовања деце у току васпитно - образовног процеса	Васпитачи у васпитним групама Мед. сестре-васпит Родитељи	Листе за испитивање интересовања; Развојни ниво групе; Листе за праћење напредовања деце	Септембар , 2022. Децембар, 2022. Јун, 2023.

Праћење реализације програма заштите деце од насиља	Чланови Тима за заштиту деце од насиља	Евиденција активности васп.	Током године
Вредновање социјалног понашања деце у васпитној групи	Васпитачи у васпитним групама Стручни сарадник	Социометријска испитивања	Октобар, 2022. Јануар, 2023. мај, 2023.
Праћење реализације ИОП-а	Чланови Тима за пружање додатне подршке детету	Стручни тим за инклузију Евиденција и документација о детету са сметњама	Током године
Праћење и вредновање припремања васпитача за васпитно - образовни рад	Директор Стручни сарадник Главни васпитачи	Увид у педагошку документацију: Портфолио	Децембар/јануар Јун, 2023.

15.ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Годишњи план рада, као и његове измене и допуне, доноси Управни одбор Установе и важи за текућу , радну годину и ступа на снагу осам дана од дана објављивања на огласној табли Установе.

Председник Управног Одбора

16. ПРИЛОЗИ

Vrticaluga.rs